

**УХВАЛА
ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Гудиренка Сергія Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 169, частини третьої статті 307, частин першої, другої статті 309, частини першої статті 392, частини четвертої статті 399 Кримінального процесуального кодексу України

Київ
21 лютого 2024 року
№ 37-3(II)/2024

Справа № 3-221/2023(409/23)

Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Первомайський Олег Олексійович (голова засідання, доповідач),
Городовенко Віктор Валентинович,
Юровська Галина Валентинівна,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Гудиренка Сергія Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 169, частини третьої статті 307, частин першої, другої статті 309, частини першої статті 392, частини четвертої статті 399 Кримінального процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Первомайського О.О. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. До Конституційного Суду України звернувся Гудиренко С.В. із клопотанням перевірити на відповідність Конституції України

(конституційність) статтю 169, частину третю статті 307, частини першу, другу статті 309, частину першу статті 392, частину четверту статті 399 Кримінального процесуального кодексу України (далі – Кодекс).

Статтею 169 Кодексу встановлено процесуальні відносини з припинення тимчасового вилучення майна.

За частиною третьою статті 307 Кодексу „ухвала слідчого судді за результатами розгляду скарги на рішення, дію чи бездіяльність слідчого, дізнавача чи прокурора не може бути оскаржена, окрім ухвали про відмову у задоволенні скарги на постанову про закриття кримінального провадження, скарги на відмову слідчого, прокурора в задоволенні клопотання про закриття кримінального провадження з підстав, визначених пунктом 9¹ частини першої статті 284 цього Кодексу, про скасування повідомлення про підозру та відмову у задоволенні скарги на повідомлення про підозру“.

У статті 309 Кодексу визначено ухвали слідчого судді, які можуть бути оскаржені під час досудового розслідування, зокрема встановлено перелік ухвал слідчого судді (частина перша), а також, що „під час досудового розслідування також можуть бути оскаржені в апеляційному порядку ухвали слідчого судді про відмову у задоволенні скарги на постанову про закриття кримінального провадження або на рішення слідчого, прокурора про відмову в задоволенні клопотання про закриття кримінального провадження на підставі пункту 9¹ частини першої статті 284 цього Кодексу, про скасування повідомлення про підозру чи відмову у задоволенні скарги на повідомлення про підозру, повернення скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, прокурора або відмову у відкритті провадження по ній“ (частина друга).

Згідно з частиною першою статті 392 Кодексу „в апеляційному порядку можуть бути оскаржені судові рішення, які були ухвалені судами першої інстанції і не набрали законної сили, а саме:

- 1) вироки, крім випадків, передбачених статтею 394 цього Кодексу;
- 2) ухвали про застосування чи відмову у застосуванні примусових заходів медичного або виховного характеру;

3) інші ухвали у випадках, передбачених цим Кодексом“.

За частиною четвертою статті 399 Кодексу „суддя-доповідач відмовляє у відкритті провадження лише, якщо апеляційна скарга подана на судове рішення, яке не підлягає оскарженню в апеляційному порядку, або судове рішення оскаржене виключно з підстав, з яких воно не може бути оскарженим згідно з положеннями статті 394 цього Кодексу“.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке.

Печерське управління поліції Головного управління Національної поліції у місті Києві (далі – Управління) здійснює досудове розслідування у кримінальному провадженні, що внесене до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 42013100100000034 від 5 лютого 2013 року.

На підставі ухвали слідчого судді Печерського районного суду міста Києва від 14 квітня 2015 року було проведено обшук за адресою проживання Гудиренка С.В., у результаті якого у нього були виявлені та вилучені грошові кошти.

Слідчий Управління постановою від 13 травня 2015 року ці грошові кошти визнав речовими доказами та приєднав до матеріалів кримінальної справи. Прокурор Київської місцевої прокуратури постановою від 13 вересня 2019 року постанову слідчого Управління скасував. Проте, як стверджує Гудиренко С.В., грошові кошти, які йому належать, не повернули всупереч статтям 16, 169 Кодексу.

У зв’язку з цим Гудиренко С.В. звернувся до суду із скаргою на бездіяльність уповноважених осіб Управління, яка полягає у неповерненні тимчасово вилученого майна в результаті проведення обшуку у кримінальному провадженні. Слідчий суддя Печерського районного суду міста Києва ухвалою від 8 лютого 2023 року залишив скаргу Гудиренка С.В. без задоволення.

Київський апеляційний суд ухвалою від 6 липня 2023 року відмовив у відкритті провадження, оскільки апеляційна скарга подана на судове рішення,

яке не підлягає оскарженню в апеляційному порядку відповідно до вимог частини третьої статті 307, частини четвертої статті 309 Кодексу.

Гудиренко С.В. подав касаційну скаргу, в якій просив ухвали слідчого судді Печерського районного суду міста Києва від 8 лютого 2023 року та судді Київського апеляційного суду від 6 липня 2023 року скасувати, призначити новий розгляд у суді першої інстанції. Верховний Суд ухвалою від 22 серпня 2023 року відмовив у відкритті касаційного провадження, погодившись із рішенням суду апеляційної інстанції про те, що ухвала слідчого судді не підлягає оскарженню в апеляційному порядку.

2.1. Автор клопотання стверджує, що оспорювані приписи Кодексу є такими, що не відповідають вимогам статей 3, 8, 9, 19, 22, 41, частин першої, другої статті 55, статті 64, пункту 8 частини другої статті 129 Конституції України й порушують його права на судовий захист та власності.

На підтвердження своєї позиції Гудиренко С.В. посилається на приписи Конституції України, рішення Конституційного Суду України, Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, рішення Європейського суду з прав людини, Кодекс, судові рішення у справах інших осіб та його справі.

3. Розв'язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

3.1. Відповідно до статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним статтями 55, 56 цього закону, та якщо з дня набрання законної сили остаточним судовим рішенням, у якому застосовано закон України (його окремі приписи), сплинуло не більше трьох місяців (абзац перший, пункт 2 частини першої); якщо суб'єкт права на конституційну скаргу пропустив строк подання конституційної скарги у зв'язку з тим, що не мав повного тексту

судового рішення, він має право висловити у конституційній скарзі клопотання про поновлення пропущеного строку (частина третя).

Конституційна скарга надійшла до Конституційного Суду України 22 грудня 2023 року, тобто після спливу трьох місяців із дня набрання законної сили ухвали Верховного Суду від 22 серпня 2023 року.

Отже, конституційну скаргу подано поза межами строку, встановленого пунктом 2 частини першої статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Автор клопотання просить поновити строк подання конституційної скарги, оскільки ухвалу Верховного Суду від 22 серпня 2023 року отримав 21 вересня 2023 року, що підтверджено долученою інформацією про трекінг відправлення, а також зазначає, що „наведені обставини в сукупності зі збройною агресією Російської Федерації проти України, що супроводжується ракетними обстрілами, відключеннями електроенергії тощо... стали непереборними для своєчасного оскарження остаточного судового рішення“, а тому строк на подання конституційної скарги пропущено із поважних причин.

Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України вважає, що пропущений суб'єктом права на конституційну скаргу строк подання конституційної скарги підлягає поновленню.

3.2. Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ у конституційній скарзі має міститись обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих приписів) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним, зокрема, статтею 55 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Суб'єкт права на конституційну скаргу вважає, що частина третя статті 307, частини перша, друга статті 309 Кодексу встановлюють обмеження та

перешкоджають здійсненню його права власності та права на судовий захист, забезпечення права на апеляційний перегляд справи та у визначених законом випадках – на касаційне оскарження судового рішення, гарантованих статтями 41, 55, пунктом 8 частини другої статті 129 Конституції України.

Відповідно до статті 151¹ Конституції України питання про відповідність Конституції України (конституційність), порушене в конституційній скарзі, підвідомче Конституційному Суду України.

Конституційна скарга в цій частині відповідає вимогам статей 50, 55, 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“ щодо форми і змісту. Гудиренко С.В. є належним суб’єктом права на конституційну скаргу згідно зі статтею 56 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Отже, є підстави для відкриття конституційного провадження у справі щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини третьої статті 307, частин першої, другої статті 309 Кодексу.

3.3. Гудиренко С.В. просить перевірити на відповідність Конституції України статтю 169, частину першу статті 392, частину четверту статті 399 Кодексу та твердить, що „апеляційний суд формально поставився“ до його апеляційної скарги та „не застосував норми статей 8, 409, 412, 415 КПК України та неправильно застосував норми ст. 399 КПК України“, а позиція Верховного Суду „є маніпуляцією... аби уникнути розгляду“ його скарги по суті.

Аналіз конституційний скарги, додані до неї документи та матеріали свідчать про те, що суб’єкт права на конституційну скаргу не навів обґрунтування порушення приписами статті 169, частини першої статті 392, частини четвертої статті 399 Кодексу його права власності та права на судовий захист.

Отже, суб’єкт права на конституційну скаргу не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі в цій

частині конституційної скарги згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 61, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відкрити конституційне провадження у справі за конституційною скаргою Гудиренка Сергія Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини третьої статті 307, частин першої, другої статті 309 Кримінального процесуального кодексу України.

2. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Гудиренка Сергія Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 169, частини першої статті 392, частини четвертої статті 399 Кримінального процесуального кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

3. Унести пропозицію голові засідання Другого сенату Конституційного Суду України скликати засідання цього сенату для розгляду питань, пов’язаних із конституційним провадженням.

4. Ухвала Третьої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України в частині відмови у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Гудиренка Сергія Володимировича щодо відповідності

Конституції України (конституційності) статті 169, частини першої статті 392, частини четвертої статті 399 Кримінального процесуального кодексу України є остаточною.

**ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

Старшому за віком судді,
що входить до складу Другого сенату
Конституційного Суду України

Володимиру МОЙСИКУ

Шановний пане Володимире!

Відповідно до абзацу першого частини п'ятої статті 37 Закону України „Про Конституційний Суд України“ прошу скликати засідання Другого сенату Конституційного Суду України для розгляду питань, пов'язаних із конституційним провадженням у справі за конституційною скаргою Гудиренка Сергія Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини третьої статті 307, частин першої, другої статті 309 Кримінального процесуального кодексу України, у зв'язку з ухваленням Третьою колегією суддів Другого сенату Конституційного Суду України Ухвали про відкриття конституційного провадження у справі від 21 лютого 2024 року № 37-3(II)/2024.

Додаток: матеріали справи № 3-221/2023(409/23).

**Секретар Третьої
колегії суддів Другого сенату
Конституційного Суду України**

Олег ПЕРВОМАЙСЬКИЙ

